

EL FONS DOCUMENTAL DEL POETA DE MIRAVET, ROC LLOP CONVALIA, A TARRAGONA

Josep M.T. Grau i Pujol

A més de les funcions de conservar i descriure documents, els arxius en tenen una altra de més important, que és la de divulgar-los per posar-los al servei dels usuaris. Sense aquesta, les primeres no tenen efectivitat, ja que els arxius es deuen a la societat que serveixen i, en el cas que ens ocupa, a la comunitat investigadora.

L'Arxiu Històric de Tarragona custòdia diversos fons personals d'escriptors, com Mn. Ramon Muntanyola, natural de l'Espluga de Francolí (Conca de Barberà), Joan Puig i Ferrer, nascut a La Selva del Camp (Baix Camp) i Roc Llop Convalia, de Miravet. Aprofitant les pàgines d'aquesta revista ens agradaria comentar breument el contingut del darrer fons, poc conegut i estudiat.

Roc Llop nasqué l'any 1908 a Miravet. Mestre de professió, exercí el magisteri a Vallfogona del Riucorb. El 1934 fou empresonat pels Fets d'Octubre. Després de la guerra civil s'exilià a França, on, capturat pels alemanys, passà un dur captiveri de cinc anys al camp d'extermini de Mauthausen, del qual aconseguí sobreviure. Com hem vist, la seva personalitat té tres vessants definides, la política –com a actiu sindicalista de la CNT–, la pedagògica i la literària. D'aquesta darrera, marcada per una vena poètica, és de la qual tenim més testimonis escrits: els seus poemes tenen l'empremta del sofriment al camp de la mort. De fet, el que conservem d'ell majoritàriament és l'obra creativa, en les tres llengües que emprà: el català, el castellà i el francès. Es conserven manuscrits i textos mecanografiats. Alguns d'ells foren compilats al llibre *Poemes de llum i tenebra*, editat a París el 1967.

La seva producció l'hem d'emmarcar en la literatura republicana de l'exili. Tot i que a Mauthausen perdé bona part dels seus originals, més tard els recomposà, des de la dècada dels anys quaranta fins a la dels noranta del segle XX.

Si ens fixem en el quadre de classificació adjunt, veurem que a més de la poesia hi ha assaig relacionat amb la pedagogia. Així mateix, destaquem la presència d'obres

d'altres autors: en poesia, Ambrosi Carrion, Josep Cervelló, Ramon Porté. Un altre aspecte a recalcar són els expedients dels jocs florals de Nova York (1951), París (1965), Caracas (1966), Gubingen (1970), Ginebra (1972) i Amsterdam (1974), principalment cartells de premis.

La biblioteca, com l'hemeroteca, és molt minsa: un llibre del 1979 i un exemplar de la revista que ell dirigí a París, *Terra lliure*, del 1982. La sèrie de correspondència no arriba a una trentena de cartes amb altres companys exilats o represaliats.

El fons ocupa dos metres lineals i està distribuït en més de set-cents expedients. Reproduïm el quadre de classificació i adjuntem un poema de mostra del seu arrelament i enyor de la terra que el va veure néixer i una carta de la seva activitat política.

Es tracta d'un fons amb moltes possibilitats, inèdit i que mereixeria un estudi en detall per tal de revaloritzar la figura de Roc Llop Convalia.

QUADRE DE CLASSIFICACIÓ

1. Documentació personal

1. Documentació particular i notes biogràfiques (1961)

2. Obra creativa

1. Poesia
 1. Poesia en català (1942-1990)
 2. Poesia en castellà (1932-1990)
 3. Poesia en francès (1952-1973)
2. Prosa
 1. Prosa en català (1947-1967)
 2. Prosa en castellà (1946-1990)
3. Teatre
 1. Teatre en català (s.d.)
 2. Teatre en castellà (1948)
4. Assaig i articles de premsa (s.d.)

3. Correspondència

1. Correspondència emesa (1946-1990)
2. Correspondència rebuda (1949-1990)

4. Activitat social

1. Activitats polítiques i sindicals (1949)
2. Activitats literàries (1951-1974)

5. Obres d'altres autors

1. Poesia (1971-1975)
2. Assaig (1967-1979)

Biblioteca i Hemeroteca (1979 i 1982)

Apèndix
POEMA

Miravet d'Ebre. Enyor

Poble estimat! Al cor et duc mentre ma vida,
s'escola lluny de tu i a contracor.
L'enyorança que en tinc és profunda i sentida
i omplir-me els ulls de tu, oh, com voldria!,
abans, vers el no res, se m'emporti la mort.

Present et tinc tot temps, cada jornada,
com si em vas donar el jorn, l'oblit em fóra ingrát,
i el ser que em vas donar altra vegada,
reposar-lo en ton clos quin goig si això em fos dat.

Quan la tristesa em pren recorro tons paratges,
ni un sol se me n'oblida, igual quan era noi;

el castell sarraï, fent ombra a la torreta...

Article publicat a *Miscel·lània, Centre d'Estudis de la Ribera d'Ebre (Flix)*, núm. 15 (2001) p. 175-180.